

Upptäck skogens hemligheter

Här kan du läsa om vad du kan se i närheten av siffrorna på kartan. När du följer stigarna kan du på plats upptäcka vad som är speciellt i Rottneby skogen. Du kommer även förstå vad som är på gång att hända i reservatet i framtiden.

1. Lövträd.

De ljusa lövträden du ser framför dig är aspar. Många olika grupper av arter som fåglar, insekter, mossor och vedsvampar är beroende av aspar för att klara sig. Genom att vi tar bort en del träd kommer de som står kvar att bli grövre vilket gör att det blir lättare att bygga bo i dem.

2. Grusgrop.

Här har man hämtat sand eller grus som kanske använts till att bygga en väg någonstans i närheten. I naturen händer det ibland att sand eller grus kommer fram genom ett mindre ras i t.ex. en slänt. Insekter som vissa jordlöpare och gaddsteklar trivs särskilt bra där solen kan belysa den öppna ytan. Träden som står intill heter sälg. De är viktiga för många insekter eftersom de blommar tidigt på våren när det inte finns så många andra blommor.

3. Döda träd.

De döda träd, som ligger på marken närmast stigen, har vi fällt för att de inte ska falla ned på någon som går förbi. Ett träd som har dött men fortfarande står upp kallas för torrträd. Har det ramlat omkull kallas det för låga. I en skog som får sköta sig själv är det naturligt att det finns många torrträd och lågor. Många arter har anpassat sig till att leva av och i dessa döda träd.

4. Utsikt.

Sjön som ligger närmast heter Hosjön. Till höger (i riktning åt söder), kan du även se den ö-rika sjön Runn som rinner ut i Dalälven vid Torsång. Vattnet som rinner genom Hosjön och ut i Runn kommer från sjön Amungen i Rättviks kommun.

5. Konstig svamp.

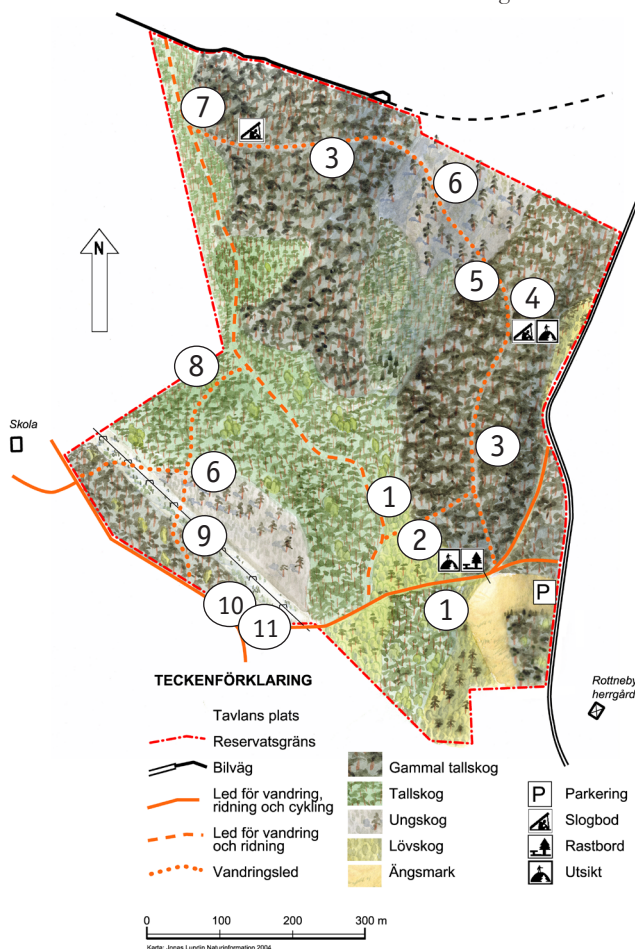
Den lilla ”knöl” som du ser högt upp på en tall, ca 20 -30 m från skylt nr. 5, är en talticka. Det är en sorts svamp som växer på tallar som är mycket gamla, ofta mer än 150 år. Svampar som växer på levande eller döda träd kallas för vedsvampar.

6. Olika gamla träd.

Skogsbränder var mer vanliga förr när skogarna var nästan orörda. Bränder förekom relativt ofta i torra tallskogar. Skogen du ser framför dig har vi brukat så att den liknar en skog som brunnit för ca 25 år sedan. En del gamla tallar klarade sig tack vare den tjocka barken och några lite yngre träd överlevde också. Efter branden kom frön från de gamla träden och nya små tallar växte upp tillsammans med andra växter som gynnas av öppna eldhärjade ytor. På så sätt skapades skogar med varierad ålder, att jämföras med de skogar som brukas idag som har i stort samma ålder.

7. Hur gamla är träden?

Du kan lätt räkna ut hur gamla de unga tallarna framför dig är. Börja i toppen och räkna ett år för varje grenvarv neråt. Lägg till 2-3 år när du kommit ner till marken. Nu vet du hur gammal tallen är!

8. Buskar.

De spretiga och stickiga buskar du kan se här heter enbuskar. Enbusken vill ha mycket ljus så därför har vi öppnat upp och tagit bort en hel del tallar. På så sätt kan enbuskar och björkar trivas bättre.

9. Kraftledning.

Kraftledningen leder ström från kraftstationen i Sundborn in till Falun. Större träd kan falla och skada kabeln. Därför har vi gjort en speciell röjning som skapar en miljö med träd och buskar som inte blir så höga.

10. Gamla grova tallar.

Här ser du de grövsta och kanske också äldsta tallarna i hela Rottneby skogen. De är troligen 250 - 300 år gamla och kan leva i flera hundra år till. Riktigt gamla tallar har ett speciellt utseende, med grenar som är grova och spretiga. Barken är ganska slät och tjock. När solen värmer barken skapas ett klimat där en liten skalbagge som heter reliktböck trivs bra. Reliktböcken finns bara i sådana här träd men tyvärr finns det inte så många grova och gamla tallar kvar i dagens skogar. I Rottneby skogen ska vi se till att det blir fler grova tallar som solen lyser på så att reliktböcken kan överleva.

11. Alkär.

Du står nu framför ett litet område där det växer ett lövträd som heter al. Alen trivs bra på näringsrik, fuktig mark. Den kan ta upp ett näringsämne som heter kväve direkt från luften (s.k. kvävefixering). Alen behöver därför inte, som andra lövträd, snåla med de kväverika ämnena som finns i löven. Bladen är därför gröna när de ramlar av på hösten. I en alskog är det ofta fuktigt eller blött på marken. Det kallas därför alkär och det är många olika arter av fåglar, insekter, svampar, lavar och mossor som trivs här.

Var aktsam om skogen!

När du besöker skogen får du gärna ströva, leka, plocka blommor och bär, undersöka naturen med mera. Men det finns också vissa saker du inte får göra. Det är inte tillåtet att:

- framföra motordrivna fordon
- cykla eller rida på andra stigar än de som markerats för detta
- skada levande eller döda träd och buskar
- elda på andra ställen än vid utsatta eldstäder
- bedriva jakt eller medvetet störa djurlivet
- ställa upp husvagn/husbil
- gräva upp växter
- plocka mossor, lavar eller vedsvampar

Varför ett reservat

Reservatet kom till av två skäl. Det ena var att gynna det djur- och växtliv som finns i en sådan här gammal tallskog. Genom att låta de gamla tallarna stå kvar och samtidigt öka andelen lövträd, kommer fler arter att trivas och kunna leva här.

Det andra skälet var att ge dig och alla andra möjligheten att få uppleva en relativt orörd skog nästan mitt i stan.

Historia

Skogen har länge tillhört bergsmansgården Rottneby som har anor ända från 1400-talet. De äldre träden i Rottnebyskogen är från början av 1700-talet.

Det är unikt att finna så gammal skog i Falu Kommun då efterfrågan av virke och ved var stor ända in på 1800-talet. Under Falu koppargruvas storhetstid avverkades de flesta skogar kring Falun. Stora mängder ved användes för att spräcka berget med hjälp av eld (tillmakning). Stockar eldades för att ta bort svavel ur malmen (rostning) och träkol användes för öka koncentration av koppar (smältning).

Falu kommun/Mät och karta

tryckår 2010 4:e upplagan 500 ex

Välkommen till Rottnebyskogen

Många människor tycker om att ströva, promenera och leka i Rottnebyskogen. Skogen du möter är gammal, i några områden upp till 250-300 år. Det naturreservat som skapats är till både för dig som besökare och för de djur och växter som behöver den här typen av gammal skog.

falun.se/

**Rottnebyskogen
naturreservat**

FALUN

791 83 FALUN • 023-830 00 • www.falun.se

FALUN